

Kommentarer

1. Prioritering i forhold til skybruddet 2.7.11. Området afgrænset af Søndre Boulevard og forlængelse af denne, Ring 2, og jernbanelinjen, havde store skader efter skybruddet (Bilag 5, side 2) og bør derfor også have en høj, og ikke en mellem prioritet (Skybrudsplan, Figur 3, side 15). Da området desuden er udpeget til at blive belastet af lokal afledning samt kan blive udsat for indtrængende vandmasser ved stormflod, må det ganske indlysende have højeste prioritet.
2. I forbindelse med nedrivningen af den store gastank var det planen at området kunne benyttes til at oprette nye nyttehaver, som der er stor efterspørgsel efter. Ifølge Skybrudsplanen er der planlagt at stort forsinkelsesbassin umiddelbart på grænsen til disse haver. Man kunne frygte nedsivning fra dette bassin til de nævnte haver idet der allerede er problemer med oversvømmede haver i perioder med megen nedbør.
3. Det ville være bedre om det lod sig gøre at have et sådant forsinkelsesbassin i Valbyparken, hvor der allerede er gravet søer ud til frøerne.

Jens Norabjerg

Høringsvar fra: Henrik BANG-PEDERSEN, Projektdirektør, civilingeniør
Formand for Vejejerlauget Hastruplund
Medlem af Vanløse Lokaludvalg

Hasselvej 37, 2720 Vanløse, bangp@mail.dk

Indhold:

- a. BORGERNES DELTAGELSE I BESLUTNINGERNE
- b. GRUNDLÆGGENDE FORUDSÆTNINGER
- c. MANGLENDE FORSLAG TIL ALTERNATIVE LØSNINGER
- d. NORMAL DRIFT FOR AFLØBSSYSTEMET
- e. MÆNGDERNE AF AFLØBSVAND
- f. VANDOPLANDENE
- g. KVALITETEN AF AFLØBSVANDET
- h. AFLASTNINGEN AF DET EKSISTERENDE AFLØBSSYSTEM
- i. OPSAMLINGSBASSINER

- a. Det er en fin idé, at KK nu har udsendt et idé-katalog i relation til den kommende PLANLÆGNING AF EN EGENTLIG SKYBRUDSPLAN

Desværre er det for den enkelte borger usædvanligt vanskeligt at få adgang til indholdet af dette meget omfattende idé-katalog. Der kan ikke via Nettet fås adgang til alle dele af dette idé-katalog, og desuden indeholder dette mange tegninger/figurer, som oprindeligt synes at være i A-3-format, men som gennem Nettet kun fås som "A-4-format", hvor detaljerne er ulæselige.

Det må således anses for næsten umuligt for borgerne - og for BR's medlemmer - at skaffe sig et overblik over indholdet som basis for en DELTAGELSE I BESLUTNINGERNE.

Risikoen herved er, at styringen af det fortsatte arbejde med planlægningen vil blive foretaget af kommunens administrative medarbejdere og disses eksterne konsulenter, dette med en meget lille indflydelse fra borgerne og politikerne.

Om indholdet gives nedenfor et antal bemærkninger, bemærkninger som i det alt væsentlige forsøger at behandle nogle hovedproblemer, sådan som disse opfattes efter den noget begrænsede adgang til detaljerne i idé-kataloget.

- b. Om de GRUNDLÆGGENDE FORUDSÆTNINGER i de fremlagte dokumenter synes det her dels forudsat, at "vandstanden" på det "åbne terræn" ikke skal overstige 10 cm, dels, at det strømmende vand ikke vil fylde det eksisterende afløbssystem til et niveau/tryk, hvor der ville komme tilbageløb i bebyggelsernes stikledninger og i vejafvandingsbrøndene.

I disse forudsætninger synes ikke taget hensyn til, at den 10 cm-grænse, der er sat, og som i øvrigt nok er baseret på højden på kælderhalsekanter o.lign, synes at være baseret på, at vandstrømmene ikke på noget sted lokalt vil kunne overstige dette niveau, hvilket ikke forekommer realistisk.

Hertil kommer, at selv ved anlæggelse af afvandingsveje og opsamlingsbassiner, så kan en overfyldning/et overtryk i det eksisterende system næppe undgås, hvorfor der fortsat alligevel må regnes med mange oversvømmende kældre, en oversvømmelse med kloakvand.

Dette problem med kælderoversvømmelse, som i øvrigt formelt anses for at være et ansvar for den enkelte bebyggelse, og ikke for varetagerne af det eksisterende/kommende afvandingsystem, vil således med ret stor sandsynlighed fortsat være til stede i et ret stort omfang.

- c. Om ALTERNATIVE LØSNINGSMULIGHEDER gælder, at idé-kataloget synes ret fattigt på valg mellem alternative muligheder, hvilket er en ret så væsentlig mangel, når der skal etableres en endelig skybrudsplan.

Her savnes også alternative grænseværdier/begrænsninger m.h.t. de tekniske forudsætninger, dette bl.a. for vandmængder, vandkvalitet og transportkapacitet, forudsætninger som har væsentlig indflydelse på valg af løsninger

- d. Der savnes en opdeling af, hvad der vil blive betragtet som "NORMAL DRIFT" for afløbssystemet, samt hvornår og hvordan skybrud forventes at afvige fra "normal drift". Denne opdeling vil have væsentlig betydning, idet de sædvanlige love og bestemmelser vel næppe kan anses for gældende i en ekstrem situationer, som et skybrud jo er.

Det eksisterende afløbssystem er i "normal drift" et lukket, rørlagt system, uden åbne afløbskanaler, men ved store nedbørsmængder, hvor dette lukkede systems transportkapacitet ikke er tilstrækkelig, er der fra dette lukkede system etableret overløb til åbne afløbskanaler, som så transporterer en del af kloakvandet. Ved sådanne overløb sendes dette overløbsvand til Øresund uden sædvanlig rensning.

- e. Vurderingerne af MÆNGDERNE AF AFLØBSVAND ved et skybrud synes baseret på nogle gennemsnitlige totalovervejelser uden særligt hensyn til, at det foreliggende problem i høj grad drejer sig om lokale problemer.

Hertil kommer, at der ikke synes at være foretaget en analyse af, hvor i det eksisterende afløbssystem der er flaskehalse, som kunne afhjælpes.

Endvidere, så synes de fleste overslag over mængder at være baseret på mængder (m^3), mens det egentlige problem er det om transportkapacitet (m^3/minut). Herved synes overslagene at være etableret uden særligt hensyn til det tidsmæssige forløb af et skybrud.

M.h.t. mængder (m^3) og transportkapacitet (m^3/minut) synes desuden anlagt et antal forudsætninger, dels om nedbørsmængder, dels om eksisterende transportkapacitet, dels om overfladevandstand, hvor der for disse forudsætninger ikke ses angivet, hvilke muligheder der foreligger for at ændre i disse forudsætninger.

Sådanne, mulige ændringer i forudsætningerne vil have stor betydning for vurderingen af problemets størrelse, og dermed for alternative løsningsmuligheder og investeringsbudgetter.

f. Et andet, ret så stort mængdeproblem er de anførte "VANDOPLANDE"

Af idé-kataloget synes at fremgå, at dette kun behandler "vandoplande" inden for KK's kommunegrænser, og at der desuden for disse "vandoplande" ikke synes anført alternative muligheder for koblingen mellem disse.

Desuden, og af stor betydning, så synes tilliggende "vandoplande" i kommunerne omkring København ikke at være medtaget, dette selvom en del af disse afvandes gennem Københavns Kommunes afvandlingssystemer. Der er nok her tale om ret betydelige vandmængder.

g. Om KVALITETEN AF AFLØBSVANDET synes anlagt den forudsætning, at den vandmængde, som ikke kan transporteres gennem det eksisterende afløbssystem, kan anses for at være "rent regnvand", som blot kan ledes uden om det eksisterende afløbssystem og direkte til Øresund, dette eventuelt via diverse, nyetablerede opsamlingsbassiner .

Det fremgår her ikke klart, hvordan det tænkes sikret, at denne "overskydende" vandmængde kan bevare en kvalitet som "rent regnvand", ej heller, hvorledes denne vandmængde kan styres uden om det eksisterende system.

Det må her under alle omstændigheder forudses, at det "overskydende" vand, som jo vil indeholde både vejvand og "tilbagespild" af kloakvand for et overbelastet, eksisterende afløbssystem, i sidste ende derfor må anses for at have en kvalitet som i et ret væsentligt omfang vil svare til det nuværende kloakvand.

h. Om AFLASTNINGEN AF DET EKSISTERENDE AFVANDINGSSYSTEM anfører idé-kataloget bl.a. "afvandingsvandveje" og "opsamlingsbassiner".

Da det største problem er de lokale oversvømmelser og afvandinger, så vil den største effekt af sådanne, nye systemer bedst kunne opnås ved, at sådanne systemer oprettes så langt oppe i vandstrømmene som muligt.

I modsætning hertil synes idé-kataloget i ret stort omfang at fokusere på etablering af større, ret så "centrale" systemer ret lang nede af vandstrømmene.

En sådan "centralisering" synes at ville have en væsentligt mindre effekt end mere lokalt placerede systemer, idet vandstrømmene ovenfor sådanne systemer ikke reduceres væsentligt, mens vandstrømmene nedenfor sådanne systemer vil blive reduceret i et vist omfang.

Desuden vil en placering langt nede af vandstrømmene, f.eks. de skitserede "opsamlingsbassiner" ved Roskildevej, blot indikere, at hvis den efterfølgende transportskapacitet frem til Øresund blev udbygget, så ville dette reducere behovet for sådanne "opsamlingsbassiner" væsentligt.

- i. Om "OPSAMLINGSBASSINER" må endvidere ses på, hvordan disse bedst etableres. Af idé-kataloget idikeres, at disse kunne placeres i eksisterende, grønne områder, dette i form af nedgravede og/eller inddæmmede arealer.

Det bør her sikres, at de eksisterende grønne (og blå) områders kvalitet og brugervenlighed ikke forringes, hvilket bedst synes opnået ved etablering af nedgravede bassiner, alternativet ved anlæggelse af voldbaserede bassiner i de eksisterende, grønne områder.

Der synes i øvrigt ikke anført, hvilken vandkvalitet bassinvandet forventes at have, ej heller, hvorledes disse opsamlingsbassiner forventes tømt.

NEDENFOR BRINGES ET SUPPLERENDE 5-SIDERS NOTAT, SOM ER ETABLERET SOM ET INDLEDENDE NOTAT FØR OVENNÆVNTE NOTAT.

Høringssvar fra: Henrik BANG-PEDERSEN, Projektdirektør, civilingeniør
Formand for Vejejerlauget Hastruplund
Medlem af Vanløse Lokaludvalg

Hasselvej 37, 2720 Vanløse, bangp@mail.dk

Det er meget tilfredsstillende, at der med ovennævnte Skybrudsplan er blevet etableret et indledende idé-katalog med beskrivelse af forskellige tekniske elementer, som kunne indgå i en fremtidig plan for sikring mod skybrud. Dette meget omfattende idé-katalog er således en del af en første fase frem mod planlægningen af udførelsen af egentlige, tekniske arbejder.

Det er i sagens natur ret så vanskeligt at nærlæse alle de foreliggende dokumenter, som, udover "hovedbeskrivelsen" på 105 sider, omfatter ret så mange bilag. I det nedennævnte er fortrinsvist taget udgangspunkt i et studie af nævnte "hovedbeskrivelse"(i det følgende HB).

1. Den demokratiske borgerinddragelse.

Det er- som vanligt – ret så vanskeligt for den enkelte borger at få medtaget sine synspunkter. Og, adgangen til det omfattende materiale fås kun gennem Nettet , og byder her på adskillige adgangsvanskeligheder. Desuden vil mange af bilagene være ret ulæselige i A-4 format, hvor originalerne er i A-3 format.

Hertil kommer så, at der – som vanligt – og på trods af det omfattende materiale med mange tekniske detaljer, kun er afsat en 8 ugers høringsperiode, og at borgermødet i Vanløse først fandt sted d. 15 Januar 2014.

Et sådant procesforløb er i den foreliggende sag helt utilfredsstillende og giver kun ret så marginale muligheder for, at borgerne kan få deres synspunkter igennem til Kommunen.

Reelt må desuden frygtes, at også medlemmerne af Borgerrepræsentationen vil have betydelige vanskeligheder med at bedømme det omfattende materiale. Risikoen bliver således, at de reelle beslutninger træffes af "embedsværket" og dettes konsulenter, d.v.s. rent administrativt.

2. Afvandingssystemets hovedelementer.

Af HB fremgår, at hovedproblemet er, at det eksisterende kloak- og afvandingssystem ikke har tilstrækkelig transportkapacitet ved store skybrud (også refereret til som "100-års nedbøren").

Det eksisterende system modtager vand fra følgende hovedkilder:

- 1) Hus/ejendomsstikledninger til kloak (husspildevand plus tagedløbsvand)
- 2) Vejafvanding fra vejbrønde til kloak
- 3) Frit strømmende overfladevand til lave punkter

og aflevere dette vand til:

- a) Hovedkloakledninger med overløb til afvandingskanaler
- b) Afvandingskanaler
- c) Rensestationer tilknyttet hovedkloak- og afvandingskanaler
- d) Lavtliggende oversvømmelsesarealer/opsamlingsbassiner

I det fortsatte arbejde skal træffes valg af, hvilke/hvordan disse 1)-3) og a)-d) skal behandles.

HB indikere her, at hovedsageligt er kun 3) og d) er medtaget i idé-kataloget. Dette betyder, at idé-kataloget ikke i noget væsentligt omfang medtager mulige ombygninger af det eksisterende kloak- og afvandingssystem, herunder afhjælpning af flaskehalse i disse transportsystemer.

Idé-kataloget synes således a priori at have foretaget et valg, et valg som fokusere på et åbent, overfladebaseret system uden ændringer i det eksisterende nedgravede, ret så overvejende, lukkede system.

3. Afvandingsmænder.

HB anfører for vandmængder nogle overslag over, hvor store disse skønnes at kunne blive ved skybrud, og foretager et overslag over, hvor stor en del af disse vandmængder, der ikke kan forventes transporteret i det eksisterende system.

Det fremgår, at overslagene over vandmængder er baseret på "afvandingsarealer" i det af HB omtalte område, mens "afvandingsarealer" i kommuner Nord og Vest for de i HB omtalte "afvandingsarealer", arealer som bl.a er forbundet til de i idé-kataloget viste HB-afløbssystemer, ikke ses medtaget. HB anfører her, at der ikke p.t. foreligger aftaler med disse kommuner.

For de anvendte basisforudsætninger for overslag over vandmængder ses ikke klart, om der kunne være muligheder for at justere disse forudsætninger m.h.t. vandmængder og transportkapaciteten, hvilket har stor betydning for alternative valgmulighederne.

Overslagene angives i øvrigt hovedsageligt i volumen (m³), mens et mere relevant overslag burde anføres i transportkapacitet (m³/minut), da hovedproblemet jo er transportkapaciteten.

I denne forbindelse synes overslag over det tidsmæssige forløb af et skybrud heller ikke behandlet selvom dette har en væsentlig indflydelse på behovet for transportkapacitet, og herunder, hvad en acceptabel varighed/afhjælpningstid vil være for oversvømmelser ved skybrud.

4. Fordelingen af afløbsmængder.

Af HB fremgår, at idé-kataloget arbejder med følgende typer mængder:

1. Kloakvand (husstikledninger + vejbrønde)
2. Overfladevand (grønne veje + diverse overfladestrømme)
3. Overløbsvand (kloak + overfladevand)

Den mængdemæssige/transportmæssige fordeling mellem disse fremgår ikke tydeligt af idé-kataloget.

I relation til fordelingen af disse vandmængder indikerer idé-kataloget visse muligheder for at etablere en midlertidig omdirigering og opsamling af vandmængder i diverse opsamlingsreservoirer og oversvømmelsesarealer.

Det fremgår ikke klart, hvilke af ovennævnte 3 typer vand, der forventes ført til opsamlingsbassinerne. Imidlertid synes det ret åbenbart, at en ret stor mængde vil komme fra husstikledninger(tagafvanding) og vejbrønde(vejafvanding).

Dette indikerer, at en forholdsmeæssig stor del af vandmængderne vil ramme kloakerne, som ved skybrud derfor vil blive fyldt maksimalt. Trykket i kloakerne må herved forventes at blive så stort, at der dels vil blive presset vand tilbage i husstikledningerne, dels op gennem vejbrønden, dette uanset, at der også samtidigt borttransporteres øvrigt overfladevand.

Det vil således være forventeligt, at der fortsat vil kunne presses kloakvand tilbage i husene, ligesom det øvrige overfladevand vil kunne indeholde kloakvand.

Hvorledes det øvrige overfladevand styres uden om kloak og afvandingskanaler synes i øvrigt i sig selv at byde på udfordringer. Og, det er næppe sandsynligt, at der, selv en rimelig høj kapacitet for transport af overfladevandet, vil kunne etableres en situation uden maksimal fyldning af kloakerne, og derved en indblanding af kloakvand i det øvrige overfladevand.

M.h.t. eventuelle opsamlingsbassiner gælder, at disse vil kunne medvirke til en delvis reduktion af belastningen på kloakerne. En sådan reduktion vil dog i væsentligt omfang være betinget af, at opsamlingsbassiner placeres længst muligt oppe i vandstrømmene.

Det ses ikke klart af HB, hvorledes en sådan omdirigering til opsamlingsbassiner foreslås etableret, ej heller, hvilke vandmængder der kunne omdirigeres.

Tilsyneladende skitseres i HB en omdirigering/opsamling ret lang væk fra kilden, d.v.s. ret lang nede mod udløbet af vandet til Øresund. Og det fremgår ikke klart, hvorledes omdirigerede vandmængder skal ledes frem til opsamlingsreservoirer og oversvømmelsesarealer.

5. Transportkapaciteterne/Opsamlingsbassinerne.

Hovedproblemet er transportkapaciteten ($m^3/time$) set i relation til den skønnede Skybrudsmængde (m^3).

Et behov for opsamlingsbassiner opstår kun, hvis transportkapaciteten er for lav. Jo større transportkapacitet jo mindre opsamlingsbassiner.

Et problem her er, at der i idé-kataloget ikke arbejdes med væsentlige øgelser af transportkapaciteten i det eksisterende system af kloaker og afvandingskanaler, hvorved idéen om opsamlingsbassiner opstår.

Imidlertid indikerer idé-kataloget m.h.t. opsamlingsbassiner stor set samme problem som for kloakerne, nemlig, at der i de stærkt bebyggede HB- områder heller ikke er plads til større opsamlingsbassiner. Idé-kataloget fokuserer således i det alt væsentlige på opsamlingsbassiner langt ned af vandstrømmene, hvilket, bl.a. p.g.a. tiden det tager at transportere vandet, ikke vil have så stor effekt m.h.t. aflastningen af områder ovenfor dette.

I idé-kataloget er et stort opsamlingsbassin placeret ved Roskildevej (Damhussøen) lang nede af vandstrømmene. Efter dette punkt i vandstrømmene restere som afvandingskapacitet stor set kun den eksisterende afvandingskanal ("Harrestrup Å").

Det er overraskende, og en mangel, at idé-kataloget ikke ser på mulighederne for at øge transportkapaciteten på strækningen mellem Roskildevej og Kalvebod Strand. En sådan øgelse af transportkapaciteten i dette område, hvilket er teknisk muligt ville reducere/annullere behovet for et opsamlingsbassin ved Roskildevej.

En sådan udbygning kan umiddelbart synes mere tiltrækkende, dels fordi den ikke ville medføre større ændringer af områdets natur, dels synes teknisk nemmere.

Det er i øvrigt overraskende, at et sådant alternativ til en tørlægning af omkring en tredjedel af den fredede Damhussø ikke er medtaget.

Indsendt af: Rune Kjærgaard Lange , Danmarks Naturfredningsforening København (2770)
Dato: 02.02.14

Danmarks Naturfredningsforening København har med stor interesse læst Københavns klimaplan, udkast til Københavns klimatilpasningsplan og Skybrudsplan 2012. Herefter har vi læst de lidt mere konkrete konkretiseringer i de enkelte bydele, med særlig vægt på Konkretisering af skybrudsplan for København Vest og Frederiksberg Vest.

Kommunens mål er at sikre byen mod en 100-års skybrudshændelse. Strategien er at tilbageholde regnvand fra de højest liggende områder, lave skybrudsveje i de lavest liggende områder, som også anvendes til aflastning af kloakker ved hverdagsregn, samt at de blå-grønne løsninger har høj kvalitet.

Elementerne i løsningen er skybrudsveje, forsinkelsesveje, central forsinkelse, LAR-områder, mødesteder og grønne netværk.

Overordnet er disse tiltag nødvendige og synes fornuftige, især hvis de kan udføres i forbindelse med anlægsarbejder i øvrigt. De tiltag der giver grønne veje og i øvrigt medfører mere grønt-blåt i byen vil medføre mere nedsivning og vil forbedre livsvilkårene i byen ved for eksempel at mindske problemer med varmelommer.

Generelt når man kigger på skybrudsplanerne er det meget de fredede områder der står for skud, når der skal findes central forsinkelse og nedsivning. I nærværende "Konkretisering af skybrudsplan

OBJ:OBJ:OBJ:OBJ:OBJ:OBJ

for København Vest og Frederiksberg Vest" gælder det Damhussøen, Grøndalsparken, Vigerslevparken, Genforeningspladsen, Humsøparken, Harrestrup Å, Vestre Kirkegård, mm. Fredede områder, er fredede fordi de skal bevares til kommende generationer og det er svært at gennemskue hvor store indgreb de foreslåede tiltag vil medføre på de fredede områder. Det er i mange tilfælde ikke tænkeligt, at der kan opnås de nødvendige dispensationer fra fredningskendelserne.

Det kan derfor undre, at der ikke er beskrevet en plan B, som ikke inddrager de fredede områder. Måske af mere teknisk art og højst sandsynligt dyrere end de foreslåede tiltag.

Det er som om at de fredede områder står for skud, fordi det er de områder hvorpå byen kan sikres billigst mod skybrud men ikke nødvendigvis bedst? Desuden er forslagene ikke realistiske, hvis der er for stor disharmoni med de forskellige fredningskendelser.

Specielt løsningerne omkring Damhussøen springer os i øjnene. De foreslåede "løsninger" masterplan 1 og masterplan 2, er helt uacceptable, og der er ikke beskrevet nogen andre løsninger? Man foreslår store dele af søen omdannet til en regnvejrsark og lave et helt nyt åløb på den østlige side af søen.

Derved vil en af områdets store naturkvaliteter forsvinde, hvilket ikke er ønskeligt.

Damhussøen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 om søer og desuden omfattet af en fredning. En af attraktionerne ved Damhussøen er dens mange flagermus, der fouragerer på søens mange vandinsekter. Flagermusene er beskyttet af EU's habitatdirektiv som bilag IV-art, ligesom de i vandet levende flodkrebs. Masterplan 1 + 2 er efter DN Københavns mening så store indgreb i blandt andet disse dyrs levevilkår at det bryder mod EU's habitatdirektiv og kan derfor ikke lade sig gøre.

I øvrigt mener vi at reetableringen af Harrestrup Å/Damhusåen, både på Damhusengen og ved søen, skal foregå i det nuværende åtracé og altså ved søen på den vestlige side, jf. vores høringssvar til "HELHEDSPLAN HARRESTRUP Å" – Fra tidligere spildevandskanal til natur og rekreativt parkstrøg, fra oktober 2013.

De opstillede løsningsforslag i Grøndalsparken, er svære at vurdere, og kommunen giver også selv

udtryk for, at der foreligger et større opklaringsarbejde med hensyn til kapacitet i parken, men en løsning hvor der i forbindelse med den genåbnede å, også kan tilbageholdes skybrudsvand synes at være muligt.

Generelt hilser DN København disse skybrudsplaner velkomne. Vi vil gerne have flere grønne-blå områder, der mindsker mængden af skybrudsvand. Samtidig går vi ind for, at de eksisterende grønne-blå områder, i særdeleshed de fredede, bevares.

Med venlig hilsen

Rune Kjærgaard Lange Formand, DN København

1. februar 2014

Høringssvar vedrørende skybrudsplan for København Vest og Frederiksberg Vest – særligt vedrørende den foreslåede reduktion af Damhussøen

Generelt

Undertegnede har med stor interesse læst forslaget til skybrudsplan og deltaget i informationsmødet herom afholdt på Kulturstationen i Vanløse.

Det er positivt, at Københavns kommune vil lave en samlet skybrudsplan. Man kunne dog have ønsket sig, at borgerne var blevet inddraget allerede i idefasen – eksempelvis i form af borgermøder, hvor der kunne indsamles overordnede ideer og synspunkter. Det er naturligvis fint, at borgerne via denne høring får mulighed for at komme med ideer og synspunkter, inden der tages nogen politiske beslutninger, men det er for den enkelte borger vanskeligt at forholde sig til det omfangsrige og på nogle punkter meget tekniske materiale.

Forslaget om reduktion af Damhussøen

I skybrudsplanen (navnlig s. 65 f) foreslås det at inddæmme en betydelig del af Damhussøen, således at det inddæmmende areal omdannes til en regnvejrsark. Det oplyses dog senere i skybrudsplanen (s. 104), at dette vil kræve dispensation fra reglerne om naturbeskyttelse og fredning, og man derfor må have foretaget en nærmere vurdering af ”muligheder og barrierer i forhold til fredningerne”.

Det virker uforståeligt, man baserer en skybrudsplan på en vision om at reducere et naturområde som Damhussøen. Kommunen bør som myndighed arbejde for beskyttelse af vores naturområder og ikke det modsatte. Det er således bekymrende, at bevarelse af naturområder slet ikke nævnes som et værdigrundlag i skybrudsplanen, der i stedet alene synes at fokusere på byrum, rekreative arealer og landskabsarkitektur (s. 101).

Det blev på informationsmødet oplyst, at der er andre tekniske løsninger end en reduktion af Damhussøen. Der burde i skybrudsplanen have været vist eksempler på sådanne alternativer til en reduktion af Damhussøen. Når man (som politiker) læser skybrudsplanen (bl.a. s. 65) efterlades man med det indtryk, at en reduktion af Damhussøen er en afgørende forudsætning for masterplanen, og at det således kun er et spørgsmål om, hvilken del af søen, der skal fjernes (løsning 1 og løsning 2). Flere steder i skybrudsplanen omtales reduktionen af Damhussøen som om, at den allerede var vedtaget (se eksempelvis s. 84). Skybrudsplanen giver således ikke læserne et retvisende billede af, at der er andre muligheder end en reduktion af søen.

Damhussøen er som nævnt i rapporten såvel direkte beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 om søer som omfattet af en fredning. Hertil kommer, der på søens område lever flagermus (og muligvis padder, jf. miljøvurderingen s. 10), der er direkte beskyttet som en såkaldt Bilag IV-art af EU's habitatdirektiv, samt skarver, der er omfattet af EU-fuglebeskyttelsesdirektiv, og en række andre fugle, der er beskyttet efter AEWV-vandfugleaftalen. Endelig er der i Damhussøen flodkrebs, der er omfattet af EU's habitatdirektiv som Bilag V-art. Damhussøen er således beskyttet af tre forskellige regelsæt og er dermed et af de mest beskyttelsesværdige områder i hele Københavns kommune.

Der kan ikke dispenseres fra de nævnte beskyttelsesregler, alene fordi kommunen måtte synes, at det ville passe godt ind i en skybrudsplan, eller fordi man måtte mene, at det vil give øgede muligheder for rekreative aktiviteter. Der stilles efter naturbeskyttelseslovens § 50 meget strenge betingelser for, at Fredningsnævnet kan give dispensation fra en fredning. Allerede fordi der er andre tekniske muligheder end en reduktion af Damhussøen, er betingelserne for en sådan dispensation ikke til stede, dvs. at man ikke kan lave en skybrudsplan baseret på en forudsætning om at opnå dispensation fra fredningen.

På tilsvarende vis stilles der lige så strenge krav til en dispensation fra søbeskyttelsesreglen i naturbeskyttelseslovens § 3, der således kun kan fraviges i særlige tilfælde. Et sådant særligt tilfælde foreligger ikke, når der er andre tekniske løsninger. Det er således ikke tilstrækkeligt til at dispensere, at man i miljøvurderingen skønner, at reduktionen ikke vil påvirke naturen væsentligt, hvilket miljøvurderingen i øvrigt ikke slet ikke giver grundlag for at konkludere, jf. nærmere mit særskilte høringssvar hertil som vedhæftes dette høringssvar. Hertil kommer, at Damhussøen er

ynglested for en række fugle, der er beskyttet af AEWA-vandfugleaftalen, hvilket i sig selv taler afgørende mod at dispensere fra naturbeskyttelseslovens § 3, jf. Miljøministeriets vejledning pkt. 3.7. Det bemærkes i den forbindelse, at det i sidste ende er Naturklagenævnet (og ikke kommunen), der afgør, om der kan dispenseres fra naturbeskyttelseslovens § 3, og at Naturklagenævnet ved talrige lejligheder har nægtet at give dispensation fra reglen. Af Naturklagenævntes praksis fremgår klart, at et ønske om at etablere rekreative arealer ikke er tilstrækkeligt til at give dispensation. Man kan med andre ord ikke omdanne en sø til en (regnvejr-)park med henvisning til, at det skulle give øgede rekreative arealer. I øvrigt vil en omdannelse af dele af Damhussøen til regnvejrspark snarere give forringede rekreative arealer, jf. nærmere nedenfor om alternativer.

Endelig skal nævnes, at de EU-retlige regler om beskyttelse af flagermus og andre Bilag IV-arter blandt andet indebærer, at disse arters yngle- og rasteområder ikke må forringes. En reduktion af Damhussøen kan ikke foretages uden at ødelægge en betydelig del af de gamle træer, der står navnlig langs søens nordøstlige side, og som må antages at være levesteder for flagermus. Miljøvurderingen giver i øvrigt ikke en tilstrækkelig oplysning om virkningerne af de forskellige forslag til reduktion af Damhussøen, jf. nærmere mit særskilte høringssvar hertil.

Som det fremgår, er det urealistisk at basere en skybrudsplan på en tanke om at omdanne dele af Damhussøen til en regnvejrspark. Inden skybrudsplanen forelægges for politikerne, må der følgelig udarbejdes alternative forslag, jf. herom nedenfor. Det er i øvrigt velbegrundet, at de nævnte beskyttelsesregler forhindrer en reduktion af Damhussøen. Reglerne skal netop sikre, at naturen bevares til glæde for nutidige og fremtidige generationer. Hvis der ikke gjaldt strenge beskyttelsesregler, kunne beslutningstagere nemt fristes at inddrage beskyttede naturområder til andre formål, eksempelvis til boliger i områder med boligmangel eller til udvidelse af veje. Det er nok mange, der ville ønske, at man i 1960'erne havde haft samme strenge naturbeskyttelse som i dag, således at man eksempelvis havde undgået den nedgravning af Ladegårdsåen, som der nu skal bruges betydelige ressourcer til at retablere. En reduktion af Damhussøen ville være en fejltagelse på linje med nedgravningen af Ladegårdsåen.

Konsekvenser af at Damhussøen ikke kan omdannes til regnvejrspark

Det forhold, at man ikke kan påregne at omdanne en stor del af Damhussøen til regnvejrspark har konsekvenser for den samlede masterplan. Masterplanens Variant 1 (s. 67 f) er således baseret på en antagelse om, at der via Grøndals Å kan ledes yderligere mængder vand mod Damhussøen, hvilket kun er muligt, hvis dette vand kan ledes videre mod havnen eller opbevares andre steder end på end på søens areal. Man bør således ikke lægge sig fast på en anvendelse af Variant 1, uden at disse forhold er blevet afklaret.

Der blev på informationsmødet gjort en del ud af at forklare, at der foreløbigt kun skal træffes overordnede beslutninger. Det er imidlertid vigtigt, at der ikke træffes overordnede beslutninger, der forudsætter, at der senere træffes beslutning om at reducere Damhussøen.

Alternativer til omdannelse af Damhussøen til regnvejrspark

Der må opfordres til, at man undersøger og vurderer mulige alternativer til en anvendelse af Damhussøen som regnvejrspark. Det bemærkes i den forbindelse, at det virker som en misforståelse, når man i skybrudsplanen mener, at en omdannelse af dele af søen til park vil forøge de rekreative arealer og skabe en grøn forbindelse til Grøndals Parken og Vigerslevparken (s. 97). Damhussøens rekreative værdi består primært i muligheden for at gå eller løbe langs søen og nyde det store vandspejl. Hvis man reducerer søen, reducerer man søpromenaden og vandspejlet og dermed de rekreative værdier. Det er sandsynligvis kun meget få, som vil færdes i regnvejrsparken, hvor de ikke kan nyde udsigten til vandspejlet. På informationsmødet, hvor mange af de tilstedeværende må antages at være brugere af søen, hørte man ingen, som mente, at en omdannelse af Damhussøen til regnvejrspark ville forøge de rekreative værdier – tværtimod. Ideen om, at en regnvejrspark skulle skabe en grøn forbindelse til Grøndals Parken og Vigerslevparken er heller ikke overensstemmende med virkeligheden. Grøndals Parken og Damhussøen er adskilt af såvel Ålekistevej med 5 vognbaner og cykelstier som Grøndals Parkvej ligeledes med 5 vognbaner og cykelstier, dvs. at man som i dag (desværre) fortsat vil skulle krydse 10 vognbaner for at komme fra det ene område til det andet område. Dette vil en omdannelse af søen til regnvejrspark ikke ændre på. Skybrudsplanens bilag 0.4.327 giver således en urigtig forestilling om et sammenhængende grønt område ved, at Ålekistevej og Grøndals Parkvej er tegnet smallere, end de er i virkeligheden. Selv om man i stedet ser på løsning 2, hvor regnvejrsparken foreslås lagt i Damhussøens sydlige

ende (primært mod Roskildevej) opnås der ingen grøn forbindelse til Vigerslevparken, da brugerne fortsat vil skulle krydse Roskildevej, omend løsning 2 dog søger at tilføje Roskildevejsbredden et grønt løft.

Det blev bekræftet på informationsmødet, at der (naturligvis) er andre tekniske løsninger end at omdanne store dele af Damhussøen til en regnvejrspark, og at man generelt gerne ville høre ideer fra borgerne. Jeg skal hermed gerne komme med nogle ideer til alternative løsninger og samtidig opfordre til, at man via yderligere borgermøder får indsamlet ideer fra de borgere, der bruger området, inden der vedtages en masterplan.

a) Øget afledningskapaciteten fra Damhussøen sydpå mod havnen

Det synes klart, at jo større kapacitet, der er til at aflede vand fra området ved Damhussøen mod havnen, desto mindre behov bliver der for at opmagasinere vand i området ved Damhussøen. Kommunen opfordres derfor til at få lavet undersøgelser af muligheden for at øge afledningskapaciteten mod havnen. I skybrudsplanen nævnes den kommende Damhusledning, og der kunne på tilsvarende vis tænkes i en ledning, der i tilfælde af skybrud kunne transportere store mængder vand fra området ved Damhusøen mod havnen (i stedet for at opmagasinere vandet i området ved søen). For at undgå udledning af eventuelt forurenede vand direkte i havnen med Kalvebod Brygge, der er et Natura-område, kunne der etableres regnvejr-bassiner eksempelvis på eller ved den grund, hvor Damhusåens Renseanlæg ligger, således at vandet i fornødent omfang kan opmagasineres og renses inden udledning i havnen. Da sådanne bassiner kan etableres med en dybde, der er langt større end en regnvejrspark, vil etablering af de nævnte bassiner i øvrigt fylde et langt mindre areal end det areal, som ville skulle bruges til en regnvejrspark.

b) Opmagasinerings af vand i Vigerslevparken

Et oplagt alternativt til en reduktion af Damhussøen er at anvende Vigerslevparken som regnvejrspark. Vigerslevparken er på ca. 60.000 m² og ligger i en lavere kote end Damhussøen (hvilket burde muliggøre opmagasinering af mere vand pr. m²). Vigerslevparken synes således umiddelbart at have kapacitet til at kunne opmagasinere mellem 150.000 m³ og 200.000 m³ vand (og dermed overflødig gøre en reduktion af Damhussøen). Vigerslevparken er – ligesom Damhussøen – fredet, men en omdannelse af en park til en regnvejrspark er en betydeligt mindre indgreb end reduktion af en sø, der som sø er direkte beskyttet af naturbeskyttelsesloven.

Regnvejrsparken må kunne udformes således, at den ikke reducerer antallet af fodboldbaner, som Valby Lokaludvalg gerne ser opretholdt. Fodboldbanerne vil således kunne benyttes som hidtil, undtagen i de sjældne tilfælde, hvor der er skybrud.

c) Anvendelse af Roskildevej som forsinkelselement

Den del af Roskildevej, der løber langs Damhussøen er ca. 500 m lang og vejen er ca. 40 m bred, dvs. at denne del af Roskildevej har et samlet areal på godt 10.000 m². Hvis man nedgraver kørebanerne Roskildevej på denne strækning, kunne den forsænkede vej fungere som forsinkelselement (eventuelt sammen med en regnvejrspark i Vigerslevparken). En sådan løsning vil indebære to åbenbare fordele: Dels vil man kunne etablere gangbroer over den forsænkede vej som kunne give en ægte grøn forbindelse mellem Damhussøen og Vigerslevparken, dels vil man kunne opretholde Harrestrup Å's forløb på vestsiden af Damhussøen (og dermed undgå betydelige omkostninger ved omlægning af åen). Det kan imod løsningen indvendes, at den vil genere trafikken på Roskildevej i tilfælde af skybrud. Hvis man nøjes med at forsænke selve kørebanerne, kunne man imidlertid anlægge cykelstierne (der ikke nedgraves) således, at de i tilfælde af skybrud kunne anvendes af biler. I tilfælde af skybrud er der næppe mange cyklister, og biltrafikken må antages at være så reduceret, at trafikken kan afvikles i ét spor hver vej.

d) Anvendelse af dele af Harrestrup Å som forsinkelselement

Harrestrup Å er langs vestsiden af Damhussøen omgivet af meget høje grøfter, der muliggør, at man kunne opmagasinere vand på denne strækning af åen eventuelt ved etablering af sluser i hver ende, således at man efter skybruddet kan kontrollere afstrømningen og dermed gennemløbshastigheden i den sydligere del af åen.

Jeg skal venligst anmode om, at kommunen bekræfter modtagelsen af mit høringssvar.

Med venlig hilsen

Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen

Professor, dr.jur.

Ved Damhussøen 36

2720 Vanløse

1. februar 2014

Høringssvar vedrørende miljøvurderingen af skybrudsplanen for København Vest og Frederiksberg Vest – særligt vedrørende den foreslåede reduktion af Damhussøen

Undertegnede afgiver hermed høringssvar vedrørende miljøvurdering af skybrudsplanen. Høringssvaret er dog begrænset til forhold, der angår Damhussøen.

Miljøvurderingen indeholder en overordnet miljøstatus for Damhussøen. Det fremgår således, at Damhussøen som sø er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og at Damhussøen desuden er fredet. Endvidere oplyses det (s. 43), at der på søens område findes flagermus (og muligvis padder), der er direkte beskyttet som en såkaldt Bilag IV-art af EU's habitatdirektiv. Endelig oplyses det (s. 44), at det er et rigt fugleliv bestående af bl.a. hættemåger og andre måger, skarver, toppet lappedykker, knopsvane, grågås, gråand, rørhøne, blichøne, troidænder og taffelænder. Det fremgår således klart, at der er tale om meget beskyttelsesværdigt naturområde.

I skybrudsplan foreslås en betydelig del af Damhussøen inddæmmet og omdannet til regnvejrspark. Det fremgår ikke klart præcis, hvor mange m² af søens areal, der foreslås inddæmmet. Der arbejdes med to alternative løsningsforslag. Det mindst indgribende løsningsforslag – i skybrudsplanen betegnet Løsning 2 – synes at gå ud på en reduktion på ca. 20 % af søens areal, hvilket vil muliggøre en regnvejrspark med et volumen på ca. 175.000 m³. I den mest indgribende løsning – i skybrudsplanen betegnet Løsning 1 – vil man opnå et volumen på ca. 240.000 m³, dvs. et volumen, der er ca. 37 % større end i løsning 2, hvilket formentlig svarer til at man reducerer søens areal med 30 % (!). Begge løsninger er således udtryk for et meget markant indgreb, der fuldstændig vil forandre Damhussøen og dens natur.

Det er på denne baggrund ganske overraskende, at vurderingen af skybrudsplanens påvirkning af Damhussøens natur reelt kun udgør en ½ side (s. 55 n-56ø) i miljøvurderingen. Dette giver ikke

politikere og andre beslutningstager et tilstrækkeligt fyldestgørende grundlag til at kunne bedømme virkningerne af en reduktion af Damhussøen, herunder de forskellige virkninger af Løsning 1 og Løsning 2.

Af miljøvurderingen (s. 11 og s. 55) fremgår det, at en reduktion af søarealet vil reducere levetilstandene for vandfugle og fisk, og at der er en potentiel, kritisk risiko for oversvømmelse af reder, som fuglene måtte lave i den foreslåede regnvejrsark. Vandfuglene blishøne, lappedykker, knopsvane og grågås er alle omfattet af AEWA-vandfugleaftalen (som ikke nævnes i Miljøvurderingen). En reduktion af Damhussøen med 20 %-30 % vil således indebære en markant forringelse af levetilstandene for disse vandfugle. Dette taler ifølge Miljøministeriets vejledning pkt. 3.7 afgørende imod at dispensere fra søbeskyttelsesreglen i naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed imod at tillade en reduktion af Damhussøen. Følgelig må påvirkningen af vandfuglene anses for en væsentlig, negativ miljøpåvirkning af den foreslåede skybrudsplan.

En reduktion af søens areal og dermed af antallet af fisk synes uundgåeligt også at måtte påvirke levetilstandene for de skarver, der har koloni på Damhussøens nordlige ø. Skarver er omfattet af EU's fuglesbeskyttelsesdirektiv, og det meget sjældent, at der i et byområde er en så stor skarv koloni. I miljøvurderingen burde den negative virkning af en reduktion af Damhussøen for skarv kolonien være nævnt eksplicit i selve vurderingen.

Som anført i miljøvurderingen er der på Damhussøens område flagermus, der er direkte beskyttet af EU's habitatdirektiv. Det oplyses i miljøvurderingen (s. 44), at der ikke er sket kortlægning af Bilag IV-arterne i området. Det er derfor overraskende, at man i miljøvurderingen (s. 56) mener at kunne konkludere, at skybrudsplanen og dermed en reduktion af Damhussøen ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af de lokaliteter, hvor Bilag IV-arterne forekommer. EU habitatdirektivet forbyder, at man ødelægger områder, hvor flagermus (og andre bilag IV-arter) yngler eller har rasteplads. Det er myndighedernes pligt at sikre dette. Det er fastslået i EU Domstolens praksis, at denne pligt indebærer, at myndighederne skal godtgøre, at der ikke sker en ødelæggelse af raste- og ynglepladser. Med andre ord kan en myndighed ikke omgå beskyttelsesreglerne ved at undlade at kortlægge yngle- og rastepladserne og dermed holde sig i "bevidst god tro" om eventuelle raste- og ynglepladser. Damhussøens bredder er de fleste steder kendetegnet ved at bestå af gamle træer, der må antages at kunne være yngle- eller rasteplads for flagermusene i området. En reduktion af

Damhussøen vil indebære være et meget omfattende anlægsarbejde, der ikke vil kunne gennemføres uden at fælde eller beskadige en række af de gamle træer, der forefindes på de søbredder, hvor inddæmningen skal ske. Endvidere kan selve inddæmningen føre til ændring af vandindholdet i jorden ved træerne, hvilket igen kan føre til, at træer går ud. En eventuel inddæmning vil berøre mellem 30 % og 55 % af Damhussøens bredder (afhængig af om Løsning 2 eller Løsning 1 anvendes) og vil dermed indebære en betydelig risiko for ødelæggelse af en meget væsentlig del af de gamle træer på søbredden. Man synes således på det foreliggende grundlag – modsat Miljøvurderingen – snarere at måtte konkludere, at en reduktion af Damhussøen indebærer en betydelig risiko for negative skadevirkninger for yngle- og rasteplader for bilag IV-arterne ved Damhussøen.

Det skal endvidere nævnes, at de gamle træer jo ikke kun er yngle- og rasteplader for flagermus, men også for en lang række fuglearter, som således også vil blive udsat for potentielle negative skadevirkninger. I miljøvurderingen burde det endvidere været indgået, at der er flodkrebs i Damhussøen (jf. <http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=31684>), og at en reduktion af søen således vil medføre en reduktion af bestanden af flodkrebs. Flodkrebs omfattes af EU's habitatdirektiv som Bilag V-art.

Endelig savnes der i miljøvurderingen en vurdering af forskellene på hhv. Løsning 1 og Løsning 2. Det synes således oplagt, at Løsning 1 vil have betydelig større negativ påvirkning end Løsning 2.

Løsning 1 indebærer som nævnt en ca. 37 % større reduktion af Damhussøen end Løsning 2. Det må derfor antages, at den negative påvirkning af Løsning 1 på vandfugle mv. er markant større end af Løsning 2. I denne forbindelse skal tillige nævnes, at løsning 1 vil medføre inddæmning af stort set hele søarealet mellem den østlige søbred og den nordlige fugleø, der huser skarvkolonien. Alene anlægsarbejdet ved gennemførelse af Løsning 1 vil således med meget stor sandsynlighed medføre, at skarvkolonien helt ødelægges. Det er i øvrigt i den forbindelse bemærkelsesværdigt, at man i skybrudsplanen end ikke har indtegnet den nordlige fugleø på de tegninger (bilag 0.4.321), der viser den foreslåede inddæmning. Muligvis er dette årsagen til, at man i Miljøvurderingen ikke nævner, at Løsning 1 har en særlig negativ påvirkning for skarvkolonien.

Der er også en markant forskel på, hvorledes Løsning 1 og Løsning 2 påvirker de gamle træer på søbredden og dermed på den potentielle påvirkning af yngle- og rastepladser for flagermus mv. i området. Løsning 1 vil medføre inddæmning langs ca. 55 % af Damhussøens bredder med deraf følgende potentielle skadevirkninger for træerne på søbredden. Denne del af søbredden består overalt af gamle træer, der er mulige yngle- og rastepladser for flagermus mv. Løsning 2 indebærer ”kun” inddæmning langs ca. 25 % af Damhussøens bredder, og det skal retfærdigvis nævnes, at ca. halvdelen af de nævnte 25 % udgøres af bredden langs Roskildevej, hvor der ikke er særligt mange gamle træer. Løsning 1 vil således have en ca. 5 gange så stor negativ effekt på de gamle træer som Løsning 2.

Som det fremgår, vil Løsning 1 have en markant større negativ virkning på naturen end Løsning 2. Dette burde klart fremgå af Miljøvurderingen. For god ordens skyld skal det understreges, at det ikke betyder, at Løsning 2 er nogen god løsning, men alene at Løsning 2 er en mindre dårlig løsning end Løsning 1.

Jeg skal venligst anmode om, at kommunen bekræfter modtagelsen af mit høringssvar. I det omfang miljøvurderingen ikke ændres for at tage højde for mit høringssvar, skal jeg bede kommunen oplyse, hvortil der kan klages over miljøvurderingen.

Med venlig hilsen

Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen

Professor, dr.jur.

Ved Damhussøen 36

2720 Vanløse

1. februar 2014

Høringssvar vedrørende miljøvurderingen af skybrudsplanen for København Vest og Frederiksberg Vest – særligt vedrørende den foreslåede reduktion af Damhussøen

Undertegnede afgiver hermed høringssvar vedrørende miljøvurdering af skybrudsplanen. Høringssvaret er dog begrænset til forhold, der angår Damhussøen.

Miljøvurderingen indeholder en overordnet miljøstatus for Damhussøen. Det fremgår således, at Damhussøen som sø er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og at Damhussøen desuden er fredet. Endvidere oplyses det (s. 43), at der på søens område findes flagermus (og muligvis padder), der er direkte beskyttet som en såkaldt Bilag IV-art af EU's habitatdirektiv. Endelig oplyses det (s. 44), at det er et rigt fugleliv bestående af bl.a. hættemåger og andre måger, skarver, toppet lappedykker, knopsvane, grågås, gråand, rørhøne, blichøne, troidænder og taffelænder. Det fremgår således klart, at der er tale om meget beskyttelsesværdigt naturområde.

I skybrudsplan foreslås en betydelig del af Damhussøen inddæmmet og omdannet til regnvejrspark. Det fremgår ikke klart præcis, hvor mange m² af søens areal, der foreslås inddæmmet. Der arbejdes med to alternative løsningsforslag. Det mindst indgribende løsningsforslag – i skybrudsplanen betegnet Løsning 2 – synes at gå ud på en reduktion på ca. 20 % af søens areal, hvilket vil muliggøre en regnvejrspark med et volumen på ca. 175.000 m³. I den mest indgribende løsning – i skybrudsplanen betegnet Løsning 1 – vil man opnå et volumen på ca. 240.000 m³, dvs. et volumen, der er ca. 37 % større end i løsning 2, hvilket formentlig svarer til at man reducerer søens areal med 30 % (!). Begge løsninger er således udtryk for et meget markant indgreb, der fuldstændig vil forandre Damhussøen og dens natur.

Det er på denne baggrund ganske overraskende, at vurderingen af skybrudsplanens påvirkning af Damhussøens natur reelt kun udgør en ½ side (s. 55 n-56ø) i miljøvurderingen. Dette giver ikke

politikere og andre beslutningstager et tilstrækkeligt fyldestgørende grundlag til at kunne bedømme virkningerne af en reduktion af Damhussøen, herunder de forskellige virkninger af Løsning 1 og Løsning 2.

Af miljøvurderingen (s. 11 og s. 55) fremgår det, at en reduktion af søarealet vil reducere levetilstandene for vandfugle og fisk, og at der er en potentiel, kritisk risiko for oversvømmelse af reder, som fuglene måtte lave i den foreslåede regnvejrsark. Vandfuglene blishøne, lappedykker, knopsvane og grågås er alle omfattet af AEWAs vandfugleaftalen (som ikke nævnes i Miljøvurderingen). En reduktion af Damhussøen med 20 %-30 % vil således indebære en markant forringelse af levetilstandene for disse vandfugle. Dette taler ifølge Miljøministeriets vejledning pkt. 3.7 afgørende imod at dispensere fra søbeskyttelsesreglen i naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed imod at tillade en reduktion af Damhussøen. Følgelig må påvirkningen af vandfuglene anses for en væsentlig, negativ miljøpåvirkning af den foreslåede skybrudsplan.

En reduktion af søens areal og dermed af antallet af fisk synes uundgåeligt også at måtte påvirke levetilstandene for de skarver, der har koloni på Damhussøens nordlige ø. Skarver er omfattet af EU's fugleskyttelsesdirektiv, og det meget sjældent, at der i et byområde er en så stor skarv koloni. I miljøvurderingen burde den negative virkning af en reduktion af Damhussøen for skarv kolonien være nævnt eksplicit i selve vurderingen.

Som anført i miljøvurderingen er der på Damhussøens område flagermus, der er direkte beskyttet af EU's habitatdirektiv. Det oplyses i miljøvurderingen (s. 44), at der ikke er sket kortlægning af Bilag IV-arterne i området. Det er derfor overraskende, at man i miljøvurderingen (s. 56) mener at kunne konkludere, at skybrudsplanen og dermed en reduktion af Damhussøen ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af de lokaliteter, hvor Bilag IV-arterne forekommer. EU habitatdirektivet forbyder, at man ødelægger områder, hvor flagermus (og andre bilag IV-arter) yngler eller har rasteplads. Det er myndighedernes pligt at sikre dette. Det er fastslået i EU Domstolens praksis, at denne pligt indebærer, at myndighederne skal godtgøre, at der ikke sker en ødelæggelse af raste- og ynglepladser. Med andre ord kan en myndighed ikke omgå beskyttelsesreglerne ved at undlade at kortlægge yngle- og rastepladserne og dermed holde sig i "bevidst god tro" om eventuelle raste- og ynglepladser. Damhussøens bredder er de fleste steder kendetegnet ved at bestå af gamle træer, der må antages at kunne være yngle- eller rasteplads for flagermusene i området. En reduktion af

Damhussøen vil indebære være et meget omfattende anlægsarbejde, der ikke vil kunne gennemføres uden at fælde eller beskadige en række af de gamle træer, der forefindes på de søbredder, hvor inddæmningen skal ske. Endvidere kan selve inddæmningen føre til ændring af vandindholdet i jorden ved træerne, hvilket igen kan føre til, at træer går ud. En eventuel inddæmning vil berøre mellem 30 % og 55 % af Damhussøens bredder (afhængig af om Løsning 2 eller Løsning 1 anvendes) og vil dermed indebære en betydelig risiko for ødelæggelse af en meget væsentlig del af de gamle træer på søbredden. Man synes således på det foreliggende grundlag – modsat Miljøvurderingen – snarere at måtte konkludere, at en reduktion af Damhussøen indebærer en betydelig risiko for negative skadevirkninger for yngle- og rasteplader for bilag IV-arterne ved Damhussøen.

Det skal endvidere nævnes, at de gamle træer jo ikke kun er yngle- og rasteplader for flagermus, men også for en lang række fuglearter, som således også vil blive udsat for potentielle negative skadevirkninger. I miljøvurderingen burde det endvidere været indgået, at der er flodkrebs i Damhussøen (jf. <http://www.dn.dk/Default.aspx?ID=31684>), og at en reduktion af søen således vil medføre en reduktion af bestanden af flodkrebs. Flodkrebs omfattes af EU's habitatdirektiv som Bilag V-art.

Endelig savnes der i miljøvurderingen en vurdering af forskellene på hhv. Løsning 1 og Løsning 2. Det synes således oplagt, at Løsning 1 vil have betydelig større negativ påvirkning end Løsning 2.

Løsning 1 indebærer som nævnt en ca. 37 % større reduktion af Damhussøen end Løsning 2. Det må derfor antages, at den negative påvirkning af Løsning 1 på vandfugle mv. er markant større end af Løsning 2. I denne forbindelse skal tillige nævnes, at løsning 1 vil medføre inddæmning af stort set hele søarealet mellem den østlige søbred og den nordlige fugleø, der huser skarvkolonien. Alene anlægsarbejdet ved gennemførelse af Løsning 1 vil således med meget stor sandsynlighed medføre, at skarvkolonien helt ødelægges. Det er i øvrigt i den forbindelse bemærkelsesværdigt, at man i skybrudsplanen end ikke har indtegnet den nordlige fugleø på de tegninger (bilag 0.4.321), der viser den foreslåede inddæmning. Muligvis er dette årsagen til, at man i Miljøvurderingen ikke nævner, at Løsning 1 har en særlig negativ påvirkning for skarvkolonien.

Der er også en markant forskel på, hvorledes Løsning 1 og Løsning 2 påvirker de gamle træer på søbredden og dermed på den potentielle påvirkning af yngle- og rastepladser for flagermus mv. i området. Løsning 1 vil medføre inddæmning langs ca. 55 % af Damhussøens bredder med deraf følgende potentielle skadevirkninger for træerne på søbredden. Denne del af søbredden består overalt af gamle træer, der er mulige yngle- og rastepladser for flagermus mv. Løsning 2 indebærer ”kun” inddæmning langs ca. 25 % af Damhussøens bredder, og det skal retfærdigvis nævnes, at ca. halvdelen af de nævnte 25 % udgøres af bredden langs Roskildevej, hvor der ikke er særligt mange gamle træer. Løsning 1 vil således have en ca. 5 gange så stor negativ effekt på de gamle træer som Løsning 2.

Som det fremgår, vil Løsning 1 have en markant større negativ virkning på naturen end Løsning 2. Dette burde klart fremgå af Miljøvurderingen. For god ordens skyld skal det understreges, at det ikke betyder, at Løsning 2 er nogen god løsning, men alene at Løsning 2 er en mindre dårlig løsning end Løsning 1.

Jeg skal venligst anmode om, at kommunen bekræfter modtagelsen af mit høringssvar. I det omfang miljøvurderingen ikke ændres for at tage højde for mit høringssvar, skal jeg bede kommunen oplyse, hvortil der kan klages over miljøvurderingen.

Med venlig hilsen

Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen

Professor, dr.jur.

Ved Damhussøen 36

2720 Vanløse

Høringssvar fra: Henrik BANG-PEDERSEN, Projektdirektør, civilingeniør
Formand for Vejejerlauget Hastruplund
Medlem af Vanløse Lokaludvalg

Hasselvej 37, 2720 Vanløse, bangp@mail.dk

I relation til mit høringssvar af 27 JAN 14, indsendt 31 JAN 14, vil jeg gerne have tilsendt følgende oplysninger fra akterne om Skybrudsplanen:

1. Kommunens opgavebeskrivelse til konsulenten, Rambol.
2. Oplysning om det beløb Kommunen har betalt til Rambol.
3. Information om, hvor stor en del af dette beløb i 2., der dækker udført Ingeniørarbejde. Som ingeniørarbejde forstås her arbejde udført af Ingeniører med særlige kvalifikationer inden for projektering af kloak- og afvandingssystemer.
4. En organisationsplan visende, hvorledes arbejdet er koordineret mellem vores kommunale medarbejdere, Rambol og HOFOR, herunder, hvorledes projektledelsen har været organiseret.
5. En oversigt over fordelingen mellem Kommunen, Rambol og HOFOR af den anvendte mandtid.

Hvis der af formelle grunde ønskes en særskilt henvendelse fra mig om ovennævnte spørgsmål bedes Kommunen meddele mig dette.

Indsendt af: Brønshøj-Husum lokaludvalg , Brønshøj-Husum Lokaludvalg (2700)

Dato: 31.01.14

Brønshøj-Husum lokaludvalg vil helt overordnet udtrykke sin tilfreds-hed med at der nu er blevet lavet en så omfattende plan for hvordan København kan skybrudssikres. Det er et imponerende stykke arbejde og lokaludvalget er glad for at det grønne element står stærkt i mange af de tekniske løsninger der i forhold til bydelen er foreslået i form af mindre skybrudsveje, større forsinkelsesveje, grønne veje og den centrale forsinkelsesløsning i Husum Parken. Endvidere finder lokaludvalget det meget spændende at LAR løsninger foreslås at spille en meget central rolle og at stort set hele det område af vandoplandet som er beliggende i Husum er udpeget som egnet til Lokal Afledning af Regnvand.

* Det er stor forskel på begge de skybrudskonkretiseringsplaner der vedrører Brønshøj-Husum når det gælder forsinkelse af vandet ud til recipient. Mens det i planen for København Vest nævnes cirka 70 gange, er ordet 'forsinkelses-' kun brugt 2 gange i planen for Bispebjerg. Det samme kan ses ved sammenligning af figur 5-1 i Bispebjerg-planen og figur 37 og 58 i København Vest-planen. På den senere er store dele af oplandet i Brønshøj-Husum markeret som 'grønne veje', mens der er meget få i Bispebjerg-planen. Dette kan tyde på at vandtunnelen ud til havnen fungerer som en sovepude når det kommer til implementering af langsom afstrømning af vand på terræn. Det er vigtigt at kommunen ikke mister fokus når det gælder brug af grønne løsninger i byen, heller ikke i Bispebjergs vandopland. Mens København Vest-planen skriver at "der (er) peget på et to-strengt løsningsprincip" så skriver Bispebjerg-planen om en "løsning baseret på en vandtunnel som bærende element " (i kombination med lokal magasinering). Det ser altså ud til at målsætningen for de to planer har været meget forskellig under arbejdet og det bærer forslagene i planerne præg af.

Brønshøj-Husum lokaludvalg er opmærksomme på at der er tale om en omfattende plan med store investeringer, der løber over de næste 20-30 år. Vi ser frem til at være med til at facilitere lokale dialoger med grundejerforeninger, vejlaug og boligforeninger når det gælder den konkrete udformning af de enkelte grønne veje. I bydelsplanen for Brønshøj-Husum har vi et projekt vi har kaldt Blå Bånd i Brønshøj-Husum. Formålet med projektet er i samarbejde med forvaltningen, en grundejerforening og andre samarbejdspartnere at få gennemført et pilotprojekt der viser hvordan en man på en villavej kan håndtere skybrudsvand på en måde der på en og samme tid aktivere grundejernes kompetencer og engagement, maksimere den biologiske mangfoldighed og rent æstetisk skaber merværdi for området.

Lokaludvalget er i kontakt med en række grundejerforeninger, der står foran at skulle renovere deres private fællesveje, og det bør i sådanne situationer være i alles interesse at skybrudshåndtering og begrønning bliver en del af renoveringsprojektet.

Brønshøj-Husum lokaludvalg vil opfordre til og samarbejde med forvaltningen om at skabe synlighed omkring mulighederne for LAR løsninger på de private matrikler og etablering af grønne veje i bydelen samt udnytte de mange erstatningsarealer i bydelen til at håndtere de store regnvandshændelser og samtidig øge naturindholdet i bydelen.

Christian Hesselberg

Formand for Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Anders Pedersen
Formand for Miljøudvalget

VANLØSE LOKALUDVALG

Vanløse Lokaludvalg
Frode Jakobsens Plads 4, 1. sal
2720 Vanløse

E-mail
AL2P@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800077

Hørings svar til konkretisering af skybrudsplan for København vest og Frederiksberg vest

Københavns Kommune har udsendt en ambitiøs plan med skitserede løsninger for skybrudskonkretisering for Københavns Vest og Frederiksberg Vest, der sammen med planer for de øvrige byområder har som mål at sikre hele byen mod 100- års skybrudshændelser.

Generelt forekommer de anvendte principper for løsninger fornuftige, og Vanløse lokaludvalg er enig i, at skybrudsløsningerne i videst muligt omfang etableres i samklang med andre anlægsarbejder, samt hvor der er mulighed for synergi mellem håndtering af regnvand og rekreativt byliv.

Vanløse lokaludvalg har primært kommentarer i relation til de skitserede løsningsmuligheder for skybrudsoplandene for Harrestrup Å og Grøndals Å, da det er disse, der er beliggende i Vanløse bydel.

Harrestrup Å:

Generelt mener Vanløse Lokaludvalg i forbindelse med skybrudsplanerne og i forbindelse med gennemførelse af Helhedsplanen for Harrestrup Å, at rent vand i Harrestrup Å uden kloakoverløb er en gennemgående forudsætning for planernes gennemførelse.

Det foreslås, at overløbet fra Fæstningskanalen til Harrestrup Å afkobles, og at der åbnes for, at vandet fra Utterslev Mose ledes gennem Fæstningskanalen til Kalveboderne, og derved opnår en naturlig rensning. Dette vil både mindske vandmængden og faren for udledning af kloakvand fra overløbsbygværker til Harrestrup Å i tilfælde af skybrud og gives mere plads til afledning af vejvand til åen nedstrøms. Samtidig vil det nuværende afløb fra Utterslev Mose til Emdrup Sø blive aflastet, da det ledes til Svanemøllebugten i forbindelse med skybrud.

16-01-2014

Sagsnr.
2014-0013192

Dokumentnr.
2014-0013192-1

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Vanløse Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnernes i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Generelt mener Vanløse Lokaludvalg, at Harrestrup Å på Damhusengen bør bevares i sit nuværende løb i østsiden af engen, og først slynges med større svingninger hvor åen løber på tværs over til vestsiden af engen, i den sydlige del af engen. Ved at bevare åen i sit nuværende løb inden for de afgrænsende volde i stedet for at flytte den ud til midten af engen, vil områdets eksisterende naturværdier, tilgængelighed og boldbanernes fleksibilitet blive bevaret. Et skitseforslag, der indeholder disse elementer, er under udarbejdelse af Vanløse Lokaludvalg, Enggruppen og DN - og vil hilse et samarbejde med forvaltningen velkommen.

I planen for Damhussøen er der skitseret 2 løsningsforslag, som begge indebærer en tørlægning af en større del af Damhussøen.

Løsning I omfatter etablering af en dæmning og tørlægning af den sydøstlige del af Damhussøen dvs. den del af søen der grænser op til Ved Damhussøen, Damstien, Ålekistevej og et stykke af Peter Bangs Vej. Herved skabes et regnvandsreservoir på ca. 240.000 m³.

Løsning II omfatter ligeledes etablering af en dæmning og en tørlægning, som i denne løsning er af den sydlige og vestlige del af Damhussøen langs Peter Bangs Vej og Roskildevej. Herved skabes et regnvandsreservoir på ca. 175.000 m³.

Da Damhussøen skønnes at indeholde ca. 800.000 m³ vand, er der absolut tale om omfattende forandringer, men begge løsningsforslag er uønskede, da de indebærer en formindskelse af søen på mellem 1/3 del og 1/4 del. Derved vil en af områdets virkelige store naturkvaliteter blive væsentligt reduceret. Det skal samtidig understreges, at Damhussøen og Damhusengen er et område, som har været fredet siden 1966, både som natur -og kulturlandskab.

En alternativ løsning til de foreslåede løsninger om tørlægning af en del Damhussøen kunne være at udgrave et stort bassin under Damhussøen eller eventuelt på land, der kunne modtage og tilbageholde de store regnmængder ved skybrudshændelser. Samtidig hermed kunne Hundredårsgrøften, der ligger på østsiden af Damhussøen indarbejdes i planerne til afledning af vejvandet. Vanløse Lokaludvalg foreslår, at der udarbejdes alternative forslag, der indeholder disse løsninger.

Grøndals Å:

Løsningsforslagene til Grøndals Å skybrudsopland skal ses i sammenhæng med løsningsmodellen for Damhussøen. Umiddelbart vurderes forslaget om og bevillingen på 17 mio. kr. til genåbning af åen som hensigtsmæssigt. Samtidigt foreslår Vanløse Lokaludvalg, at der udarbejdes et løsningsforslag, hvor der skabes plads til, at skybrudsvandet tilbageholdes i parken i større omfang, Dette kunne eventuelt foretages ved at sænke terrænet og derved skabe større opmagasineringskapacitet

Vanløse lokaludvalg tilslutter sig løsningsforslaget om at føre vandet fra Genforeningspladsen til Grøndals Å.

I forbindelse med udvælgelse af løsningsforslag til Grøndals Å oplandet, vil vi henvise til Vanløses Bydelsplan 2013, hvori der er lavet en beregning af økonomien for flere skybrudsløsninger. Et eksempel er hævning af Grøndals Parkvej, der vurderes at ville koste 5 mio. kr. Man kan her overveje at bruge den eksisterende lunke som overdækket tilbageholdelsesbassin med afløb til Grøndalsparken. Et andet eksempel er fire omvendte vandtårne, til opsamling af regnvand fra Flinthold st. dette er vurderet til at koste 4. mio. kr.

Afsluttende bemærkninger:

Vanløse lokaludvalg støtter løsningen med ibrugtagning af den eksisterende Søndersøledning som skybrudsledning.

Generelt er konkretisering af skybrudsplanen en ambitiøs, men også en meget dyr plan. Flere af forslagene er opgjort økonomisk. De omkostninger, man er nået frem til, lever ikke umiddelbart op til en rentabel økonomi, hverken kommunalt eller nationaløkonomisk.

Lokaludvalget anmoder om, at kommunen fortsætter samarbejdet med de lokale kræfter og Lokaludvalget samt inddrager deres viden, behov og ønsker inden den endelige projektering af de enkelte delprojekter.

Med venlig hilsen

Bent Christensen

VALBY LOKALUDVALG

Valby Lokaludvalg
Valby Kulturhus, 1. sal
Valgårdsvej 4-8
2500 Valby

www.valbylokaludvalg.kk.dk

E-mail
ZM5Y@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800077

Høringssvar vedrørende konkretisering af skybrudsplan og miljøvurdering

Valby Lokaludvalg har modtaget konkretisering af skybrudsplan og miljøvurdering for København Vest og Frederiksberg Vest i høring. Valby Lokaludvalg har godkendt nedenstående høringssvar på sit møde den 14. januar 2014. Høringssvaret er udarbejdet på baggrund af drøftelser i miljøgruppen og planudvalget under Valby Lokaludvalg, og input fra borgermødet den 8. januar 2014.

Valby Lokaludvalg ser meget positivt på forslagene til konkretisering af skybrudsplan. Konkret har Valby Lokaludvalg følgende bemærkninger til materialet.

Der har siden 2010 været et stort lokalt engagement i Folehavekvarteret. Valby Lokaludvalg og Foreningen Træer i Folehaven har gennem de sidste år arbejdet på begrønning af Folehaven med fokus på klimatilpasning. Lokaludvalget ser derfor meget positivt på forslaget om at Kirsebærhaven og Folehaven kan være en skybrudsvej. De foreløbige skitseforslag i planen ligger i tråd med de lokale ønsker.

Valby Lokaludvalg har derudover kendskab til projektet *Grøn gentagelse* – en grøn støjvæg, der skal opføres på Folehaven. Projektet har fået midler til udvikling af Miljøstyrelsen og anlægsmidler af Københavns Kommune.

16-01-2014

Sagsnr.
2014-0004291

Den del af planen, der omhandler Folehavekvarteret harmonerer godt med projektet *Klimatilpasning i Folehaven – regnvand som ressource*, som er beskrevet i Bydelsplan for Valby 2013.

Dokumentnr.
2014-0004291-2

I forhold til miljøhensyn har Valby Lokaludvalg noteret at hverdagsregnen bliver rensset inden udløb til udledning til søer, vandløb og havnen for tagvand og veje med en årsdøgnstrafik mindre end 5.000 biler/døgn til skybrudsvejene.

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Valby Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Valby Lokaludvalg ser gerne at skybrudsveje og forsinkelsesveje anlægges i sammenhæng med cykelstiprojekter og vejrenoveringer, og at der skabes synergi til områdedannelser. Her tænkes navnlig på

Skolestiens passage under jernbanen, hvor der kan tænkes store fordele ved at sammentænke cykelsti og anlæg til den urbane strøm ad Gåsebækrenden.

Valby Lokaludvalg er enige i, at det er vigtigt at skybrudsløsninger er synlige og bidrager til en grøn og blå by. Og at vandet indarbejdes i byrummet i såkaldte mødesteder.

Valby Lokaludvalg kan kun være enig i at det er vigtigt at der er en koordinering med andre planer fx kobling til Helhedsplan Harrestrup Å, Vandhandleplaner og Skybrudsplanen fra 2012.

Derudover ser Valby Lokaludvalg gerne, at der også tænkes i lokal anvendelse eller udnyttelse af regnvand til fx vaskeri, lokale virksomheder mm.

Valby Lokaludvalg har tidligere pointeret, at det er vigtigt at antallet af fodboldbaner forbliver uændret i Vigerslevparken. I det fremsendte materiale mistes der en halvbane. Valby Lokalvalg deltager gerne til en nærmere projektering af slyngningen af Harrestrup Å.

Valby Lokaludvalg lægger ligeledes vægt på at blive involveret i planlægningen af opbevaringsbassiner på Kulbanevej i forbindelse med udformningen af den nye Kulbanevejpark.

Valby Lokaludvalg ser gerne, at der arbejdes videre med forslaget om et åløb gennem ny søpark i Damhussøen der fortsætter i et grønt strøg i Vigerslevparken.

Med venlig hilsen
Lisbeth Ritter
Formand for Valby Lokaludvalg

Michael Fjeldsøe
Næstformand for Valby Lokaludvalg
Formand for Planudvalget

Henrik Palsmar
Formand for miljøgruppen

Enggruppens høringsvar til Skybrudsplanen for København Vest og Frederiksberg Vest.

Enggruppen har med stor interesse gennemgået Skybrudsplanen, og er enig i, at det er en vigtig problematik, som vi bliver nødt til at forholde os konstruktivt til i de kommende år. Enggruppen ser positivt på, at kommunen fremkommer med masterplanen på så tidligt et tidspunkt, hvor intet endnu er endeligt fastlagt, og derfor giver rig mulighed for lokal bearbejdelse, så den lokale viden, behov og ønsker kan inddrages i de endelige løsninger til fælles glæde og tilfredshed samt etablering af mere optimale løsninger.

Mange af planens forslag kræver store ændringer i de fredede områder. Her bør man tage større hensyn til de kulturelle og naturmæssige kvaliteter, og vælge tekniske og måske lidt dyrere løsninger frem for at ændre de eksisterende forhold.

Enggruppen vil pege på muligheden for at afkoble overløb fra Vestvolden til Harrestrup Å og aflede vandet fra Utterslev Mose gennem fæstningskanalen til Kalveboderne. Herved bliver der plads til mere skybrudsvand nedstrøms, og det vil nedsætter mængden af spildevand fra de resterende kloakoverløb ved skybrud, samtidig med at vandet i fæstningskanalen kan blive naturligt rensset gennem placering af bundsten, rørskov og lignende.

Den samlede skybrudsplan medtager også Helhedsplanen for Harrestrup Å, som om den er vedtaget. Enggruppen mener, som det fremgår af høringsvar hertil fra 2013 og høringsvar til Vandhandleplanen 2012, at Helhedsplanen for Harrestrup Å bør ændres hvad angår Damhusengen, således at åen beholder sit nuværende løb mellem de to volde langs den øvre del af Damhusengen og først slynges i den sydlige ende, hvor åen løber fra østsiden til vestsiden af engen..

Generelt set går Harrestrup Å-projektet flere steder på tværs af fredningslinier. Både hvad angår kultur og natur.

Samtidigt forholder det sig ikke i væsentlig grad til 4. Udkast til Pleje- og udviklingsplanen, som blev udarbejdet med stor lokal deltagelse over flere år, og kun afventer udformningen af det fremtidige åløb indenfor de afsatte fredningslinier. Arbejdet med Pleje- og Udviklingsplanen bør genoptages i nærmeste fremtid,

Enggruppen er desuden ikke enig i de skitserede planer for Damhussøen og mener, at det absolut bør være muligt at finde alternativer, der tilgodeser en fortsat fredet Damhussø.

Enggruppen vil sammen med de lokale brugergrupper, Danmarks Naturfredningsforening og Vanløse Lokaludvalg arbejde videre hen over vinteren og foråret med detaljering af en fælles skitse for Damhusengen og Krogebjergparken baseret på en overvejende bevarelse af engen og parken i sin nuværende form, hvorved naturværdier, bred tilgængelighed og boldbanernes fleksibilitet bevares – Meget gerne i samarbejde med forvaltningen.

For Enggruppen

Per Stengade
enggruppen@vanloese.dk